

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-32-05, 255-20-75

ГОРБАЧОВУ М.С.

Шановний Миколо Семеновичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування за дорученням Першого заступника Голови Верховної Ради України О.Корнієнка розглянуто Вашу електронну петицію щодо внесення змін у виборче законодавство в частині регулювання окремих етапів виборчого процесу в Україні і за наслідками розгляду в межах предмету відання Комітету повідомляється таке.

Відповідно до частин десятої та одинадцятої статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25 000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції. Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів на її підтримку розглядається як звернення громадян відповідно до вищезгаданого Закону.

З огляду на викладене, враховуючи при цьому, що на підтримку Вашої електронної петиції подано 9 підписів за період з 20 лютого по 20 травня 2023 року, її розглянуто як звернення громадянина.

По суті порушеного у Вашому зверненні питання зазначаємо таке.

Організація і порядок проведення виборів відповідно до пункту 20 частини першої статті 92 Конституції України визначаються виключно законами України.

Нормативним актом, який на сьогодні регулює підготовку та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, сільських, селищних, міських, районних у містах рад, сільських, селищних, міських голів є Виборчий кодекс України (далі – Кодекс), відповідно до статті 2 якого підготовка та проведення виборів регламентуються Конституцією України, цим Кодексом, законами України «Про Центральну виборчу комісію», «Про Державний реєстр виборців», іншими законами України, а також прийнятими відповідно до них іншими актами законодавства та актами Центральної виборчої комісії.

Конституція України встановлює вичерпний перелік основоположних принципів і засад, на яких ґрунтується організація підготовки та проведення загальнодержавних та місцевих виборів в Україні. Так, згідно із статтею 71 Основного Закону України вибори до органів державної влади та органів місцевого самоврядування є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Ті ж самі норми відтворено у статтях 76, 103, 136 та 141 Конституції України.

Аналогічно до визначених в Основному Законі України приписів статтею 16 Кодексу передбачено, що голосування на виборах в Україні є таємним. При цьому контроль за змістом волевиявлення виборців, встановлення або розголошення змісту волевиявлення конкретного виборця будь-яким чином забороняється. Членам виборчих комісій, офіційним спостерігачам, представникам засобів масової інформації, іншим особам забороняється вчиняти будь-які дії чи розголошувати відомості, які дають можливість встановити зміст волевиявлення конкретного виборця.

Водночас, принцип таємного голосування належить до основних міжнародних виборчих стандартів, закріплених у міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких надала Верховна Рада України. Зокрема, про це йдеться у статті 3 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 25 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статті 3 Європейської хартії місцевого самоврядування.

Стосовно решти пропозицій, викладених у Вашому зверненні, інформуємо, що їх реалізація вимагає внесення відповідних змін до нормативних актів, оскільки чинне законодавство врегульовує дані виборчі процедури у інший спосіб.

У зв'язку із вищенаведеним повідомляємо, що наразі на розгляді Комітету відсутні відповідні законодавчі ініціативи. Після внесення до Верховної Ради України таких законопроектів, з опрацювання та попереднього розгляду яких Комітет визначатиметься головним, ці законопроекти будуть розглянуті Комітетом у порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України.

Додатково звертаємо Вашу увагу, що розділ XIII Основного Закону України визначає порядок внесення змін до Конституції України. Зокрема, статтею 154 Основного Закону України встановлюється, що законопроект про внесення змін до Конституції України може бути поданий до Верховної Ради України Президентом України або не менш як третиною народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України. Законопроект про внесення змін до Конституції України, крім розділу I «Загальні засади», розділу III «Вибори. Референдум» і розділу XIII «Внесення змін до Конституції України», попередньо схвалений більшістю від конституційного складу Верховної Ради України, вважається прийнятим, якщо на наступній черговій сесії Верховної Ради України за нього проголосувало не менш як дві третини від конституційного складу Верховної Ради України (стаття 155 Конституції України).

При цьому законопроект про внесення змін до розділу I «Загальні засади», розділу III «Вибори. Референдум» і розділу XIII «Внесення змін до Конституції України» подається до Верховної Ради України Президентом України або не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України і, за умови його прийняття не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України, затверджується всеукраїнським референдумом, який призначається Президентом України. Повторне подання законопроекту про внесення змін до розділів I, III і XIII цієї Конституції з одного й того самого питання можливе лише до Верховної Ради України наступного скликання (стаття 156 Основного Закону України).

Водночас зауважуємо, що відповідно до частини другої статті 157 Основного Закону України, Конституція України не може бути змінена в умовах воєнного або надзвичайного стану.

Принагідно вважаємо за необхідне зазначити, що в Комітеті створено Робочу групу щодо напрацювання комплексних змін у виборче законодавство з метою уніфікації механізмів правового регулювання виборчого процесу в Україні, до складу якої входять народні депутати України, представники державних органів, органів місцевого самоврядування та їх провідних асоціацій,

міжнародних партнерів Комітету, неурядових організацій, науковці та експерти, які опікуються питаннями реформування виборчого законодавства. Відтак повідомляємо, що отримані Комітетом пропозиції стосовно внесення змін до законодавства про вибори будуть надані Робочій групі для опрацювання.

Звертаємо Вашу увагу, що Планом роботи Комітету на період дев'ятої сесії Верховної Ради України ІХ скликання передбачено проведення ряду заходів, на яких планується обговорити цілі, етапи реформування та основні виклики, обумовлені військовою агресією російської федерації проти України, у сферах місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою України, служби в органах місцевого самоврядування, виборчого законодавства та функціонування інституту старост, а також окреслити зміст комплексних законодавчих змін із зазначених питань.

Висловлюємо Вам вдячність за активну громадянську позицію, небайдужість до процесів, які відбуваються в суспільстві, щире прагнення до вдосконалення виборчого законодавства.

З повагою

Голова Комітету

О.ШУЛЯК

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Шуляк Олена Олексіївна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000F01831006046B400
Дійсний до: 09.03.2025 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-23/15-2023/125685 від 12.06.2023

1213459